Stockholms stad

PM Rotel I (Dnr KS 2026/935)

Betänkandet Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55)

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 4 december 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55)*, som har tagits fram av *Utredningen om säkrare verifiering av identitet* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Betänkandet innehåller förslag om att utöka myndigheters möjlighet att verifiera identitet biometriskt mot identitetshandlingar. Det omfattar bland annat förslag till en ny lag om biometrisk verifiering av identitet samt ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Utredningen har analyserat två huvudsakliga alternativ för att stärka säkerheten vid identitetsverifiering. Syftet är att skapa en effektivare och säkrare process för identitetsverifiering, motverka identitetsmissbruk och bidra till en effektiv, tillförlitlig och ändamålsenlig identitetsförvaltning i Sverige, samtidigt som skyddet för den personliga integriteten värnas.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret välkomnar utredningens ambition att motverka identitetsmissbruk och bedrägerier mot välfärdssystemen. Förslaget att ge kommunala myndigheter möjlighet – men inte skyldighet – att använda biometrisk

identitetsverifiering bedöms vara en rimlig avvägning mellan effektivitet och integritetsskydd.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar utredningens ambition att stärka möjligheterna till säker identifiering och därigenom bidra till en ökad rättssäkerhet i myndigheternas handläggning. Det är angeläget att motverka identitetsmissbruk och felaktiga utbetalningar. Samtidigt behöver nyttan med biometrisk verifiering vägas mot det intrång i den personliga integriteten, kostnader och praktiska konsekvenser som ett införande kan medföra.

Förutsättningarna för att använda biometrisk verifiering kan skilja sig åt mellan statliga myndigheter och kommunala verksamheter. Inom socialtjänsten sker en stor del av kontakten med enskilda genom fysiska möten, där kontroll av identitetshandlingar redan är en del av arbetet. Stockholms stads erfarenhet är att felaktiga utbetalningar till följd av identitetsbedrägerier inom ekonomiskt bistånd är relativt ovanliga. Även utredningen konstaterar att denna typ av problem förekommer mer sällan hos kommunerna än hos de statliga myndigheterna. Behovet av biometrisk verifiering behöver därför bedömas utifrån förhållandena i respektive verksamhet.

Biometrisk verifiering får inte heller bli ett hinder för människor att få tillgång till stöd och hjälp. För personer i social och ekonomisk utsatthet kan det finnas betydande svårigheter att använda nya identifieringslösningar, exempelvis om de saknar giltiga identitetshandlingar eller behöver stöd för att kunna inställa sig personligen. Biometrisk verifiering bör därför vara ett komplement till befintliga identifieringsmetoder och inte ersätta dessa. Det måste finnas fungerande alternativa sätt att styrka sin identitet. Särskilt viktigt är att identifieringskrav inte fördröjer eller hindrar socialtjänsten från att ge akut hjälp.

Barnrättsperspektivet behöver också belysas tydligare i utredningen. Det behöver analyseras vilka konsekvenser det kan få för barn om en vårdnadshavare inte kan genomföra en identitetskontroll och utbetalningar av bidrag eller ersättningar därmed försenas eller uteblir. Barn ska inte behöva drabbas av att vuxna saknar förutsättningar att använda en viss identifieringsmetod. Förslaget omfattar även barn från sex års ålder, vilket kräver en särskild proportionalitetsprövning.

Även situationen för personer med skyddade personuppgifter behöver beaktas särskilt. Biometrisk verifiering kan i vissa fall bidra till en säkrare identifiering, men ställer samtidigt mycket höga krav på hanteringen av uppgifterna. Det är viktigt att uppgifterna inte riskerar att röjas på ett sätt som kan äventyra den enskildes säkerhet.

Ett införande skulle också kunna innebära ett omfattande arbete för kommunerna, bland annat genom förändrade arbetsprocesser, konsekvensbedömningar av personuppgiftsbehandling och tekniska anpassningar. Det är resurskrävande arbete som behöver vägas mot den faktiska nyttan. Staten behöver därför ta ett tydligare ansvar för att tillhandahålla gemensamma och säkra tekniska lösningar samt ge

kommunerna de ekonomiska och praktiska förutsättningar som krävs för ett eventuellt införande.

Det behöver i den fortsatta beredningen tydliggöras när biometrisk verifiering är nödvändig och proportionerlig. Detta avser också exempelvis vid stickprovskontroller utan konkret misstanke om identitetsmissbruk. Jag delar utredningens bedömning att verifiering mot identitetshandlingar är ett mindre integritetskänsligt alternativ än ett centralt identitetsindex. Samtidigt behöver höga krav ställas på hanteringen av biometriska uppgifter och på ansvarsfördelningen för att förebygga och hantera säkerhetsrisker.

Avslutningsvis anser jag att ett eventuellt införande behöver utgå från ett tydligt behov och ta hänsyn till kommunernas och de enskildas olika förutsättningar. Möjligheterna till säkrare identitetskontroller får inte leda till att människor i utsatta situationer får svårare att ta del av samhällets stöd. Förslaget behöver därför i dessa avseenden förtydligas innan det kan tillstyrkas i sin helhet.

Stockholm den 25 november 2026

Emilia Bjuggren

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/935-
2. Remiss - Betänkandet Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55) volym 1, dnr KS 2026/935-1.1
3. Remiss - Betänkandet Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55) volym 2, dnr KS 2026/935-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet *Säkrare verifiering av identitet (SOU 2026:55)*, som har tagits fram av *Utredningen om säkrare verifiering av identitet* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Betänkandet innehåller förslag om att utöka myndigheters möjlighet att verifiera identitet biometriskt mot identitetshandlingar. Det omfattar bland annat förslag till en ny lag om biometrisk verifiering av identitet samt ändringar i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Utredningen har analyserat två huvudsakliga alternativ för att stärka säkerheten vid identitetsverifiering. Det ena alternativet är ett myndighetsgemensamt identitetsindex med unika identitetsnycklar, medan det andra innebär utökade möjligheter för myndigheter att verifiera identitet biometriskt mot identitetshandlingar. Utredningen föreslår det senare alternativet, vilket innebär att biometriska uppgifter från en person jämförs med biometriska underlag i en identitetshandling för att kontrollera om den uppgivna identiteten är korrekt.

Syftet är att skapa en effektivare och säkrare process för identitetsverifiering, motverka identitetsmissbruk och bidra till en effektiv, tillförlitlig och ändamålsenlig identitetsförvaltning i Sverige, samtidigt som skyddet för den personliga integriteten värnas.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning av synpunkter

Stadsledningskontoret välkomnar utredningens ambition att motverka identitetsmissbruk och bedrägerier mot välfärdssystemen. Förslaget att ge kommunala myndigheter möjlighet – men inte skyldighet – att använda biometrisk identitetsverifiering bedöms vara en rimlig avvägning mellan effektivitet och integritetsskydd.

Stadsledningskontoret noterar dock att förslaget innebär en ny rättslig möjlighet snarare än ett obligatoriskt uppdrag, vilket ställer krav på kommunen att själv bedöma när och hur verifieringen ska användas.

Ställningstaganden

Stadsledningskontoret tillstyrker att förslaget kan stärka rättssäkerheten i stadens handläggning av biståndS- och tillståndsärenden genom säkrare identitetskontroller. Biometrisk verifiering skulle kunna minska risken för felaktiga utbetalningar eller otillbörliga beslut, särskilt i verksamheter där identitetsbedrägerier är ett känt problem (t.ex. ekonomiskt bistånd).

Stadsledningskontoret anser att det finns utmaningar i tekniska och organisatoriska konsekvenser kopplade till implementeringen.

- Teknisk lösning: Utredningen förespråkar en myndighetsgemensam tjänst för biometrisk verifiering, vilket kan minska kostnader och komplexitet för kommunen. Dock kvarstår osäkerheter kring hur en sådan lösning ska integreras med stadens befintliga verksamhetssystem (t.ex. socialtjänstens ärendehantering eller e-tjänstplattformar). Enligt betänkandet så kan det bli aktuellt med både tekniska anpassningar och förändrade handläggningsprocesser om en kommunal myndighet väljer att använda biometrisk verifiering.
- Personuppgiftsansvar: Utredningen klargör att den verifierande myndigheten är personuppgiftsansvarig för behandlingen. Detta ställer höga krav på att biometriska uppgifter hanteras i enlighet med GDPR och att de förstörs omedelbart efter kontroll. Stadsledningskontoret behöver utreda hur detta ska säkerställas i praktiken, särskilt vid användning av en gemensam teknisk lösning.
- Ekonomi och resurser: Kostnader för anslutning, teknik och utbildning är svåra att bedöma i nuläget. Stadsledningskontoret efterfrågar tydligare underlag om förväntade kostnader och finansieringsmodeller.

Stadsledningskontoret instämmer med utredningens bedömning att biometrisk verifiering mot identitetshandlingar (t.ex. pass) är ett mindre integritetskränkande alternativ än ett centralt identitetsindex. Stadsledningskontoret anser dock att det kvarstår frågor om när verifieringen är nödvändig enligt förslaget. Utredningen ger inga konkreta kriterier för detta, vilket riskerar att leda till oenhetlig tillämpning mellan kommuner. Stadsledningskontoret föreslår att regeringen eller en central myndighet (t.ex. nya digitaliseringsmyndigheten) tar fram vägledning för att säkerställa en proportionerlig och likvärdig användning.

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens bedömning att informations- och cybersäkerhetsriskerna behöver bedömas närmare utifrån den tekniska lösning som väljs. Stadsledningskontoret vill samtidigt framföra vikten av att det ställs tydliga krav på hur riskerna ska hanteras och hur lösningens säkerhet ska säkerställas inför driftsättning och under den fortsatta förvaltningen. Detta omfattar bland annat skyddet av biometriska uppgifter, förebyggande av obehörig åtkomst och skydd mot manipulation av verifieringsresultat.

Stadsledningskontoret tillstyrker utredningens bedömning att den tekniska lösningens utformning och ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer har betydelse för hanteringen av informations- och cybersäkerhetsrisker. Stadsledningskontorets anser därför att det behöver tydliggöras hur ansvaret för riskhantering, incidenthantering, kontinuitet och återställning ska fördelas mellan den tekniskt ansvariga aktören och berörda myndigheter. Vidare bör det säkerställas att åtkomst till och sökningar i ett eventuellt identitetsindex begränsas och följs upp på ett sätt som motverkar obehörig kartläggning och skyddar skyddsvärda identitetsuppgifter.

Enligt förslaget föreslås ikraftträdande den 1: a januari 2028, men flera centrala frågor är ännu inte utredda, bl.a.:

- Den tekniska lösningens utformning och ansvarsfördelning.
- Hur befintliga verksamhetssystem ska integreras.
- Kostnadsfördelning mellan stat och kommun.

Stadsledningskontoret anser att det är för tidigt att fatta beslut om implementering innan dessa frågor är besvarade. Stadsledningskontoret kan ha behov att kartlägga vilka verksamheter som kan ha nytta av biometrisk verifiering och vilka system som berörs.

Stadsledningskontoret efterfrågar förtydliganden avseende den föreslagna myndighetsgemensamma tjänstens tekniska utformning och vilka krav som kommer att ställas på kommunernas anslutning. Vidare ser stadsledningskontoret att det behöver tydliggöras hur personuppgiftsansvaret ska fördelas mellan kommunen och den som tillhandahåller den tekniska lösningen, särskilt när det gäller ansvar vid felhantering eller dataläckage. Stadsledningskontoret önskar även ökad tydlighet kring huruvida staten avser att bidra till kommunernas kostnader för teknisk implementering, utbildning och anpassning av befintliga verksamhetssystem. Slutligen ser stadsledningskontoret ett behov av vägledning för hur kommunerna ska bedöma i vilka situationer biometrisk verifiering är nödvändig enligt förslaget.

Stadsledningskontoret ställer sig positiv till utredningens inriktning men betonar att förslaget behöver kompletteras med tydligare riktlinjer och tekniska specifikationer.